

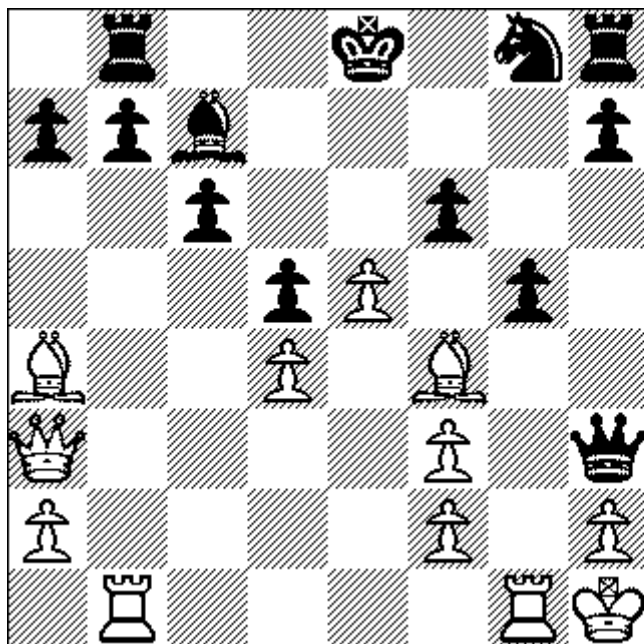
Tempo!

In de huidige maatschappij gaat het erom zoveel mogelijk te bereiken in zo weinig mogelijk tijd. Dit heeft als voordeel dat je veel extra dingen kunt doen. Een beetje jammer is dat de dingen wel eens wat gehaast gaan. Het kan bijna niet anders dat je hier iets van terugziet in de schaaksport. Een eeuw geleden kon een partij dagen duren. Nu speelt men zelfs partijen die maximaal vier minuten duren. Nu is het best leuk om eens flink met de stukken te gooien, maar je kunt je afvragen of de partijen die zo worden gespeeld nog een redelijk niveau hebben. Als het tempo nog meer wordt opgevoerd zal er nog een speciaal trainingsprogramma voor de spelers moeten komen om de speelarm nog sneller te bewegen. Ik verwacht dat de transfers van tafeltennis naar schaken enorme verschuivingen in de ledenaantallen gaan betekenen.

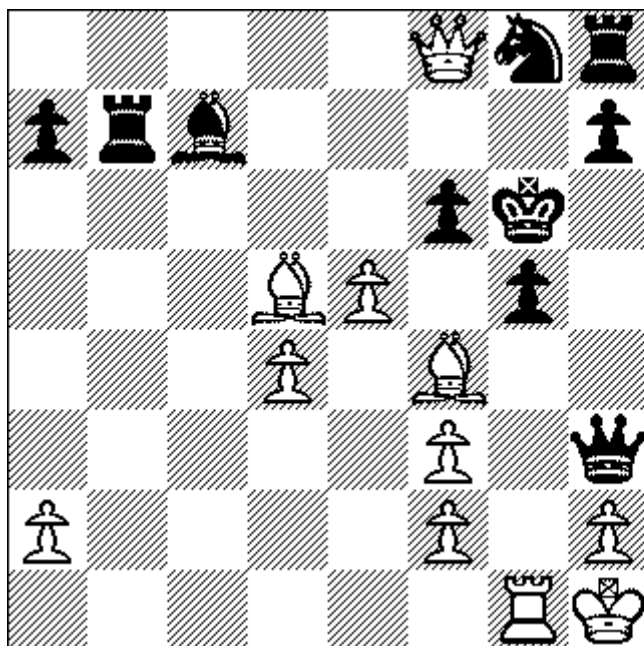
Voor mensen die ondanks alle drukte nog wat tijd over hebben is het leuk om eens naar een oud potje te kijken. Aan de partij kun je zien dat sommigen al behoorlijk bij de tijd waren. Een zekere kapitein Evans was er al achter dat het de moeite kon lonen een pion te offeren om tijd te winnen. Tegelijk is te zien dat men nogal onhandig kon zijn. Zwart neemt genoeg met een mindere stelling in ruil voor een pion. Nu zou een speler in zo'n geval proberen de stelling zo snel mogelijk te verbeteren om niet in het nadeel te komen. In het ergste geval zou hij de pion teruggeven om weer wat tijd terug te winnen. Deze speler wil met alle geweld de voorsprong vasthouden. Dit kan werken, maar dan moet je geen tijd verknoeien...

Morphy-Schulten, New York 1857

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Lc5 4.b4 (Het Evans gambiet. Zwart kan zich lelijk vergissen in deze opening als hij de pion probeert te houden. Bij verstandig spel gebeurt er niet veel: 4...Lxb4 5.c3 La5 6.d4 d6 en wit heeft weinig voor de pion. Na 7.dxe5 dxe5 8.Dxd8+ Pxd8 9.Pxe5 Le6 10.Lxe6 Pxe6 heeft zwart een tempo meer bij gelijke stand. Van zulke begrippen wist men vroeger niet veel.) 4...Lxb4 5.c3 Lc5? (Beter was La5, omdat zwart nu een extra tempo verliest na d4.) 6.0-0 d6 7.d4 (Tarrasch geeft in zijn leerboek alsnog 7...Lb6 aan om de pion terug te geven. Nu moet zwart vechten om overeind te blijven.) 7...exd4 8.cxd4 Lb6 9.Pc3 Lg4 10.Lb5 Lxf3 (Dit lijkt een goede zet, maar wit is er alleen mee geholpen omdat zwart weinig kansen heeft op aanval.) 11.gxf3 Kf8 (Vervelend, maar zwart zat in een nare penning. De normale manoeuvre 11...a6 12.La4 b5 gaat nu niet omdat Lb6 in de weg staat.) 12.Le3 Pce7 (Zwart wil iets terugdoen in het centrum, maar het ontwikkelen van het koningspaard was veiliger geweest.) 13.Kh1 c6 14.La4 d5 15.Tb1 Tb8 16.Dd3 Lc7 17.Tg1 Pg6 18.e5 Dh4 19.Lg5 Dh3 20.Pe2 f6 21.Pf4 Pxf4 22.Lxf4 g5 (Want wit dreigde 23.exf6 Lxf4 24.fxg7+ Kf7 25.Tg2 met materiaalwinst.) 23.Da3+ Ke8 (Zie diagram. Zwart heeft niets beters. Wit gaat beginnen met slopen.)

24.Txb7! Txb7 25.Lxc6+ Kf7 26.Lxd5+ Kg6 27.Df8 (Zie diagram. Wit hoopte iets eerder te winnen: 27...Tb8 28.Dxf6+! Pxf6 29.Txg5+ Kh6 30.Tg4+ Kh5 31.Lf7#.)

27...Dd7 28.Lxb7 Ld8 29.exf6 Lxf6 30.Le4+ Kh5 31.Le3 h6 32.Tg3 Lg7 (We eindigen met een mat in twee combinatie.) 33.Df7+ Dxf7 34.Th3# 1-0